

Η ΑΥΤΟΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ «ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ» ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΑΚΤΙΚΩΝ
ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΗΣ. ΑΠΟ ΤΟΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΡΕΜΕΛΗΣ,
(e-BOOK ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ epoliteia.gr, 2026)

Άλκης Ν. Δερβιτσιώτης
Καθηγητής Συνταγματικού
Δικαίου,
Νομική Σχολή ΔΠΘ

Εκυκλοφόρησε η τελευταία μονογραφία του Κωνσταντίνου Σ. Ρέμελη με τίτλο «Η αυτορρύθμιση της “αθλητικής δικαιοσύνης” και η συμμετοχή τακτικών δικαστών στην απονομή της» και η συμμετοχή τακτικών δικαστών στην απονομή της» και υπότιτλο «Από το νομικό πλουραλισμό στην παραβίαση του Συντάγματος». Πρόκειται για ηλεκτρονική έκδοση του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου.

Ο συγγραφέας για πολλά ευδόκιμα ακαδημαϊκά έτη, καθηγητής της Νομικής Σχολής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, επιλέγει να ερευνήσει δύσβατο επιστημονικά θέμα καθώς το αθλητικό δίκαιο είναι –εν τοις πράγμασι– διαπλοκή κανόνων με διαφορετική προέλευση και ως εκ τούτου διαφορετική νομική φύση.

Το αποτέλεσμα της έρευνας εκπλήσσει τον αναγνώστη ευχάριστα. Ο συγγραφέας με το γνώριμο διεισδυτικό ερευνητικό ύφος και την αναλυτική γραφή του όχι μόνο παρουσιάζει το θέμα αλλά και επισημαίνει τα δογματικά προβλήματα που δημιουργούνται από την –αρχικά– ετερόκλητη προέλευση των σχετικών κανόνων. Περαιτέρω η έρευνα εντοπίζει και παρουσιάζει εμβριθώς ειδικές πτυχές αντισυνταγματικότητας από διαφορετικής προέλευσης θεσμοθετηθέντα και ισχύοντα.

Συγκεκριμένα ο συγγραφέας εκκινεί αφηρητικά από τα μέσα του 20ού αιώνα όπου διατυπώθηκε αίτημα και ακολούθως συγκροτήθηκε το «παγκόσμιο αθλητικό νομικό σύστημα», μία ιδιαίτερη αθλητική έννομη τάξη η οποία δομείται και λειτουργεί τόσο

στο εθνικό όσο και στο διεθνές επίπεδο. Στα ανωτέρω επίπεδα η αθλητική έννομη τάξη διαμορφώνει και δρα με τρεις δομές, ήτοι: α) τη «διοικητική οργάνωση», β) τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου που ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων και γ) τις διαδικαστικές διατάξεις που ορίζουν τον τρόπο επίλυσης των διαφορών.

Ο συγγραφέας χαρακτηρίζει το αθλητικό δίκαιο ως δίκαιο με έντονα υβριδικά χαρακτηριστικά, καθώς κινείται μεταξύ ιδιωτικής αυτονομίας και δημόσιας σφαίρας με τρόπο ώστε δημιουργείται «ιδιόμορφο πολυεδρικό νομικό πλαίσιο» εντός του οποίου συνυπάρχουν κανόνες δικαίου προερχόμενοι από τα εθνικά όργανα που ασκούν τη νομοθετική λειτουργία με ρυθμίσεις, οι οποίες προέρχονται από όργανα που λειτουργούν κατά το ιδιωτικό δίκαιο στο πλαίσιο των οικείων αθλητικών φορέων, οι οποίοι έχουν οργανωθεί σε νομικά πρόσωπα.

Ο συγγραφέας επισημαίνει την πληθώρα των κανόνων αθλητικού δικαίου που παράγεται όπως νεολογίζει, ορθώς, αυτοποιοτικά και αυτόνομα με τρόπο ώστε ακόμη και ο επιμελέστερος δικαστής να δυσκολεύεται να γνωρίζει στο σύνολό τους.

Ακολούθως, ο συγγραφέας διερευνά τη συμμετοχή των τακτικών δικαστών στα δικαιοδοτικά όργανα της «αθλητικής δικαιοσύνης». Τονίζει δε ότι μολονότι η συμμετοχή τακτικών δικαστών προσδίδει κύρος στα αθλητικά δικαιοδοτικά όργανα και ποιοτικά χαρακτηριστικά στην απονομή της αθλητικής δικαιοσύνης, εγείρονται ωστόσο αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της συμμετοχής αυτής με το Σύνταγμα. Η διερεύνηση του ανωτέρω ζητήματος εκκινεί από τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 9 Σ. παραθέτοντας –και διαλεγόμενος με αυτή– τη σχετική νομολογία του ΣτΕ.

Ως προς τη *lex sportiva* παραθέτει τους προταθέντες σχετικούς ορισμούς και προβαίνει στον συγκερασμό ότι οι δικαιοπραγωγικές δράσεις της αθλητικής κοινότητας ασκούνται με πρωτοβουλία ποικίλων ιδιωτικών οργανισμών και φορέων υπερεθνικού, διεθνικού και εθνικού χαρακτήρα διαμορφώνοντας το σύγχρονο εθνικό και οικουμενικό δίκαιο του αθλητισμού.

Δεν διαφεύγει της ερευνητικής προσοχής του ότι στον αθλητικό χώρο, το δικαιοδοτικό έργο ανατίθεται, κυρίως, στα αθλητικά δικαιοδοτικά όργανα και μόνο κατ' εξαίρεση τα κρατικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία, έτσι ώστε τα εν λόγω όργανα να αλληλοεπηρεάζονται και να αλληλεξαρτώνται.

Ο συγγραφέας ερευνά ακολούθως τη στελέχωση των αθλητικών δικαιοδοτικών οργάνων, που προέρχονται από την αθλητική κοινότητα, και με δικαστικούς λειτουργούς εν ενεργεία. Ιδιαίτερως εξετάζει τη συμβατότητα της ανωτέρω ρύθμισης προς τα άρθρα 26 Σ. (διάκριση των λειτουργιών), 87 Σ. (ανεξαρτησία των δικαστών) και 89 Σ. (δικαστικά ασυμβίβαστα). Οι παρατηρήσεις του αποκτούν ιδιαίτερη σημασία ιδίως για το Ανώτατο Συμβούλιο Επίλυσης Αθλητικών Διαφορών (ΑΣΕΑΔ).

Αξίζει να ανακαλέσουμε στη μνήμη μας ότι το άρθρο 89 παρ. 1 απαγορεύει στους εν ενεργεία δικαστικούς λειτουργούς να ασκούν οιοδήποτε επάγγελμα ή να παρέχουν άλλη μισθωτή υπηρεσία. Η διάταξη του άρθρου 89 παρ. 3 απαγορεύει επίσης την ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε εν ενεργεία δικαστικούς λειτουργούς. Συμπληρωματικά, αξίζει να σημειωθεί ότι τα διοικητικά όργανα εντάσσονται σε νομικό καθεστώς που αποτελεί σύζευξη ιεραρχικής εξάρτησης αφενός και αφετέρου περιορισμένης λειτουργικής ανεξαρτησίας, στοιχείο το οποίο δεν προσιδιάζει σε δικανικούς λειτουργούς. Η συνέπεια της ανωτέρω διαπίστωσης, επιβεβαιωμένης επίσης νομολογι-

ακώς, είναι προφανής: Συμβούλια και επιτροπές που προβλέπονται από διάταξη νόμου και ασκούν αρμοδιότητες διοικητικού χαρακτήρα δεν συγκροτούνται νομίμως όταν συμμετέχουν σε αυτά εν ενεργεία δικαστές.

Ως προς το ΑΣΕΑΔ παρατηρεί ότι δεν αποτελεί δικαστήριο, αλλά όποτε αυτό ασκεί αρμοδιότητες πειθαρχικού χαρακτήρα επιτρεπώς μετέχουν σε αυτό εν ενεργεία δικαστικοί λειτουργοί. Αντιθέτως, η συγκρότησή του από δικαστικούς λειτουργούς δεν είναι νόμιμη όταν δεν ασκεί πειθαρχικές αρμοδιότητες. Αντίστοιχη θέση υιοθετεί για τη συμμετοχή εν ενεργεία δικαστών στα ιδιόμορφα όργανα απονομής της αθλητικής δικαιοσύνης καθώς τα εν λόγω όργανα δεν είναι κρατικά, αλλά λειτουργούν στους κόλπους ιδιωτικών αθλητικών φορέων.

Εν κατακλείδι: Ο Κωνσταντίνος Σ. Ρέμελης με την εν λόγω μονογραφία έρχεται αντιμέτωπος με την πολυσυγκειμενικότητα του δικαίου (νομικό πλουραλισμό) και καταφέρνει να δώσει πειστική απάντηση τόσο ως προς τη φύση και την ουσία του αθλητικού δικαίου όσο και να συμβάλει καθοριστικά στο σοβαρό δογματικό –αλλά και πρακτικό– θέμα των δικαστικών ασυμβιβάστων. Το έργο είναι γραμμένο σε γλώσσα γλαφυρή μεγάλης εννοιολογικής ακρίβειας και συνεπέστατης νομικής ορολογίας. Είναι έργο απολύτως προσιτό, όχι μόνο στον ειδικό του δικαίου, αλλά και στον απλό ενδιαφερόμενο για το θέμα. Είναι ένα ακόμη δείγμα της νομικής και φιλοσοφικής γνώσης και οξυδέρκειας του συγγραφέα. □